

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי שמשון (שמשי) דגני ז"ל

בן אסתר ויוסף

נולד בירושלים

בתאריך י"א בשבט תרפ"ח, 20/2/1928

התגורר בירושלים

התגייס בדצמבר 1947

שרת בחיל הרגלים

נפל בעת מילוי תפקידו בשרותו

כ"ג באדר א' תש"ח, 4/3/1948

נקבר בהר הרצל

אזור: א חלקה: 2 שורה: 28 קבר: 5

בן 20 בנופלו

קורות חיים

בן אסתר ויוסף, נולד ביום י"א בשבט תרפ"ח (20.2.1928) בירושלים. סיים בית-ספר עממי, השתלם בבית-ספר טכני והתמחה כחשמלאי וטלפונאי. היה חבר תנועת "הצופים". שלושה חודשים לפני פרוץ מלחמת-העצמאות הצטרף ל"הגנה".

בחודש דצמבר 1947 התגייס לשירות מלא. שמשון שירת בגדוד "מוריה" של החי"ש, השתתף בפעולות-תגמול בכפר שיחי-ג'ראח ובוואדי-ג'וז, וכן במארבים בכבישים המובילים לירושלים. הוא התמסר לשירות הצבאי כאילו היה זה מקצוע שלמענו נוצר. שמשון היטיב לנגן במפוחית, לרקוד ולהרקיד והביא איתו שמחה לכל מקום שבא. באחת מפעולותיו (בוואדי ג'וז) נוקבו כובעו ומעילו בכדורי האויב ועל כך סיפר בפשטות. בכל מקום

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

ובכל תנאי הקפיד על ניקיון והיה ידוע בצחצוח בגדיו וכליו. את אשר עם
לבו גילה רק ליומנו, שהוקדש לחברתו ולהוריו.

ביום כ"ב באדר א' תשי"ח (4.3.1948) יצא עם המחלקה שהציבה מארב
לתחבורה הערבית בכביש ירושלים-רמאללה. בדרך נסיגתם לעטרות
הותקפו על-ידי המון ערבי ובקרב זה נפל. הוא נקבר בסנהדריה
בירושלים.

ביום ה' באלול תשי"א (6.9.1951) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות
הצבאי בהר-הרצל בירושלים.

ששה עשר חללי הקרב על יד עטרות

(ליום השבעה)

יהושע וייסמן

נולד בשנת 1927. למד בבית ה"ספר "החכמוני" בירושלים. פועל ז' מני בבית החולים "הדסה". ספורטאי מובהק. מפעילי סניף "הפועל" בירושלים. הצטיין בענף כדור הרגל ושלט יפה בכדור סל. שערותיו הערמוניות השוו לו חן ונועם.

שמעון יעקובוביץ

נולד בשנת 1927. עבד בזכרית הד' חשמל בירושלים. הוריו נירצחו בימי השואה בגולוה יחד עם יקותיאל אז וורבוכר היוז במזוזה ריכוז ויוז העפ"ר לו ארצות. שנות היתו במחנה ריכוז וויסנו את גופו ווישלו את אופיו. מ' חון בהליכותיו וצנוע במעשיו. לעז' למ לא כעס על איש ולא קבל על שום זכר. הצטרף לכוחות המגן מיו עם עלייתו ארצה.

מורדכי יפרח

נולד בשנת 1929. היה גר בשכונת ימין משה. בהתקפות הרבות של הפורעים הערביים על השכונה, הוא גבורה רבנו ופעילות מתמדת.

מיטל כוזן

נולד בשנת 1923. חניך ת"ת "אור החיים". עבד בבית הרושת למוזאיקה "ברקת" בגבעת שאול. נימנה עם מיטב הנוער הפרסי בירושלים.

איטש' לייפצין

נולד בשנת 1928. פקיד במחלקת העבודה של הסוכנות היהודית. חניך בית-הספר "החכמוני" בירושלים ומתלמידי המוזוור הגומר של בית הנוער לפקידים של הסתדרות העובדים וז"ל ללית חבר "גורדוניה". למרות גילו הצעיר נודע בכשירותו ובסגולותיו האישיות. קיבל על עצמו מילוי חפ"י קידי מבוגרים וביצע אותם בהצלחה. באחת הפעולות בשכונת שיך ג'אראץ ניפצע ונאסר. מה חביב היה עלם ב' היר שער וכחול עינים זהו!

עזרא מאיר

נולד בשנת 1926. מסגר לפי מקצועו. נאסר באחת הפעולות בשכונת שיך ג'אראת.

יהודה מורח

יתום. היה גר בבית דודו. נהג לפי מקצועו ושומר בחברת "מן וברמן בע"מ". את חייו הקדיש ל"שורה" מוכשר ואמיץ.

יהודה בן שזום מורח

נולד בשנת 1931. מסגר לפי מקצועו. פעיל וריו במלוי תפקידים.

משה רחמים מורח

נימנה עם טוראי השורה המעולים. בעל משמעת למופת ומוציא לפועל כל שהוטל עליו.

ראובן מורח

נולד בשנת 1927. פועל במחצבה "אבן וסיד" בעטרות. מגוייס מהיום הראשון לקריאת המוסדות. השתתף בפעולות רבות.

נתן פרמנ

מעובדי "קול ירושלים". סטודנט ב' אוניברסיטה העברית. בומן האחרון שימש בתור כתב צבאי. צעיר כשרון ני בעל יומה ויכולת רבה. ספרא ר' סייפא.

רוח החשמונאים, תקומת הכוח העברי. ומשנדרשו לתפוס את השלח ב' יד — מילאו אתר הדרשה. ואין להימנע מקרבנות. אך במותם. מות ג' בורים, מבטיחים הם לנו אה היים, חיי האומה והמדינה העברית אשר תקום.

יהי זיכרם ברוך בתוכנו!

אליעזר בן-ירושלים

גמנסיה "הרצליה" בתל אביב. חבר התנועה לאחדות העבודה. סטודנט ב' אוניברסיטה העברית בירושלים. היה ער בכל לבו לגיוס הנוער. "כיכר נר" כל לשבת וללמוד כשהאומה נילחמת על חירותה. כשמו כן היה — נעים בכל הליכותיו. אל אנשיו. שסרו ל' פקודתו. התייחס כאב מסור ונאמן. את משכורתו היה מחלק לאנשיו — והוא עצמו היה ניוקק להלוואות. שקט ו' נועז. לא הירבה שיחה. אולם היה ראשון לכל פעולה הדרושת הקרבה. השתתף במשך החדשים האחרונים כמעט בכל הפעולות שנוצפו לעיר והבליט אומץ לב עילאי וגבורה רבה.

שמשון דגני (ג'נה)

נולד בשנת 1929 בירושלים. עבד כחשמלאי וטלפוניסט — בשרות הדואר והטלגרף של הממשלה. חבריו כנוהו "שמש". בגלל שערותיו האדומות. מלא מרץ. באחת הפעולות בוואדי ג'וז נוקב כובע הפלדה שלו ובכגדיו חדרו כדורים, אך הוא יצא בריא ושלם.

אריה ויילציק

נולד בשנת 1928. פקיד בסוכנות היהודית. חבר טוב. את תפקידיו ב' שורה מילא תמיד במסירות ובנאמנות.

שוב מתייחדים אנו — במלאות הש' בעה — עם ששה עשר מגינים צעירי. אשר נפלו "חלל" במערכה ליד עטרות בהגינם על התחבורה החפ"ית לירושלים. אחד אחד, מטובי מגיני ירושלים שהשתתפו בקרבות לא מעטים על שחרור המולדת — הותקפו מן ה' מארב ונפלו ונשקם בידם, במשך שני דורות. בגולה ובארץ, שקדנו על חינוך הנוער העברי ב' —

יקותיאל אורבוכ (קותי)

נולד בשנת 1925. סטודנט באוני' בריטיטה העברית. חבר המפלגה הקו' מוניסטית העברית. עלה ארצה כמע' פיל לפני כשנה וחצי לאחר שבילה ארבע שנים במחנה ריכוז בוולנד ו' פעל שם במחתרת. עליו וקלא חיים, למרות כל הסבל שראה בימי חייו. הת' נזב למילוי תפקידים מסוכנים ביותר וניפצע באחת הפעולות בשכונת שיך ג'אראת. בו למוות. "מתים רק פעם אחת — וגם זה לא נורא".

מרדכי גרוסמן (מוקה)

נולד בשנת 1927. למד בבית ה'ספר החכמוני בירושלים. בבית הספר התיכון בבית הכרם והטכניון העברי בחיפה. בנעוריו היה חבר בקהילת ה' צופים' ושימש שם בתפקיד מדרין. לפני שהתגייס היה נוטר במשטרת ה' ישובים העבריים. לפעולתו האחרונה יצא כשהוא פצוע בידו חבריו וקרן' כיו ניסו לשכנעו לבל יצא לפעולה. אולם הוא התעקש — ויצא. חסון ו' רחב כתפיים, נועז ואמיץ לב היה.

נועם גרוסמן

מפקד הקבוצה שנפלה ליד עט' רות. נולד בשנת 1925 בארצות ה' רית ועלה ארצה בהיותו תינוק. אביו — ראובן גרוסמן, המשורר והמורה ב' —

לית 16 קרבנות הקרב על עטרות

והונח ליד שתי שורות הקברים החפורים. קרובים, חברים ויודים הורשו לגשת אל המקום, שם ניצבו משני העברים ארבעה ארבעה אנשי מגן על נשקם.

לאחר הקבורה נאמרו תפלות "צדיק הדין", אל מלא רחמים" ו"קדיש". לאור שיחידות ההגנה וכל הקהל עמרו דום במשך שתי דקות ואנשי המגן ירו יריות כבדה. החלד הקהל הרב כשירה אורה של "התקוה". בשעה 4 בערך עזבו אחרוני הקרובים והחברים את בית העלמין.

נחבר, כי בתוך ששה עשר הקרבנות היו כמה ויילים משוחררים, כמה סטודנטיים פליט, שכספר מחנות הרכוז על יד ירו' עו' ואחד מתלמידי ישיבת "עץ חיים". ליד העיר העתיקה. אחד האנשים עמד לצאת לכיון קוד אל הוריו בהר'אנו, לאור שקיבל חופ' שה לשם כך והפעולה בעטרות צריכה הייתה להיות האחרונה, בה עמד להשתתף.

ליד הקבר הפתוח דבר קצרות בקול רויו דמע אביו של אחד הקרבנות, נתן פרמנ, הוא אמר: "אני ואנכי גדלנוך להכרת מטרותינו וקאיפותינו. הלאומיות ולמילואן. לימדנוך להיות נכון להקריב אף את חיך על מטרותינו — אם יורש קרבן זה. בחיך הקצרים מילאת שאיפות אלה ובהשמנת נפלת, אנו מצדיעים לך".

הוכאן למנוחתם בבית העלמין "חדר" במנהרית אלסים מכני ירושלים צערו אתמול ב' שעה 1 אחר הצהרים בתוך מטר סוחף וברד ללוות למנוחתם האחרונה את 16 ויל' לי הקרב ליד עטרות ואת הנערה לאה ראקוב, שנהרגה לפני ימים מספר בדרכה מתל-אביב לירושלים.

2 משוררים, ובהם אנשי-מגן, נסעו ב' ראש ההלוויה ונשקם מופנה אל על. את' ריהם צערו בחורי "ההגנה" במדיקרב על נשקם יחידת בוורות ואחריהן יחידת חיל' המלואים מאנשי "משמר העם", השלימו את החלק הצבאי של שיירת המכוניות שבראשה נסעה מכונית מפקד המחוז וא' חריה מכונית הנשק, ובה הקרבנות. השיר רה נסעה לאטה ועברה על פני מאות חר' שבנים שהצטופפו על המדרכות, על מר' פסות ועל גדרות לברות הגשם השוטף.

10 אנשי "חברה קדישא" במעילי-גשם שחורים צערו ואכרוו תהלים לפני מכונית המשא הראשונה. ששאה את הכתובת "ב' רון דיין אמת". המלווים על המכוניות האחרות ענו אחריהם בנוסח ספרד. ובנו' סח אשכנזי, ליד שני בתי-הכנסת שבדרך לבית-העלמין החדש בסנהדריה נעצה ה' הלוויה ונאמר "קדיש".

יותר משעה צעדה ההלוויה ברחובות ירו' שלים וכשהגיעה לבית העלמין ניתך ברד חוק ארצה, אבל מזנהאוויר הרע לא מנע מאלפי המלווים להשתתף בטכס הקבורה. אחת-אחת הוררו הגוויות מן המכוניות

16 חברי ההגנה נפלו בקרבת שט כנופיה ערבית

בקרבת קשה שהתנהל אתמול בבוקר קר ליד ירושלים נפלו ששה עשר חברי ההגנה ששמו בדמם ובחיייהם הצעירים בעד חופש הונועה היהודית בדרכים.

מיפקדת ההגנה קבלה ידיעות מוסדות שנתפסקו הכנופיות במחוז ירושלים, עבדל קאדר אדחוסייני מתנקש לדרכים המובילות לירושלים ומתכוונן לנתקן כלי. בכדי להפריט את

המזימה הזאת יצאה פלוגה קטנה של חברי ההגנה בארבע מכוניות לכיוון עטרות — רמללה, בכדי לפגוש את האויב ולהפריט את מזימתו גם ע"י פצוץ הגשרים והערבים וגם ע"י פוזר הכנופיות. עם עלות השחר יצאה הפלוגה הזאת למטרתה וסיימה בהצלחה את אשר הוטל עליה. אולם בדרך כוו של הפלוגה לבסיסה. נתקלה בכנופיה גדולה של 250 עד 300 ערבים לבושי מדים, רובם סורים ועיראקיים בפקודו של קצין גרמני לשעבר, והתקיפה את הפלוגה מכל הצדדים. הערבים ששכבו במארב מאחורי סלעים, גבוהים ומאחורי הגבעות הנתונות שבדרך בין רמללה לירושלים, המטירו אש קטלנית על מכוניות הפלוגה, ומהירות הראשונות נהרגו כמה מחברי ההגנה. אנשי הפלוגה ענו באש לעבר כל הצדדים והמכוניות הגבירו את מהירותן אולם עד מהרה נתקלו במחסום אבנים לרוחב הכביש. המכוניות נעמדו וחברי הפלוגה קפצו מתוכן בכדי למצא מחסה ומקום התגוננות. אולם עתה הגיע מספר חברי ההגנה שנפלו עד 12 והנשארים המעטים ניהלו קרב במשך 4 שעות עם הכנופיה שהיתה פי 20 יותר גדולה ממנה. נלחמו כמעט עד הכדור האחרון. נלחמו כל עוד נשאר בהם רוח חיים, אולם בכ"ז נשבו 5 מהם ע"י הכנופיה שלקחו את המכוניות וחזרו עם השבויים לרמללה למקום מושבה של "המפקדה הראשית של הוועדה הלאומית הערבית.

אולם לפני רמקדה נתקל המכוניות הערביות! במכונית משורינת אנגלית שרצתה לעצור בעדן ואז ירו הערבים על השבויים היהודיים והרגום במקום.

שעות לא ידעו על גורלם של חברי ההגנה שיצאו לפעולה ורק בשעות לפה"צ נודע שמשו מתרחש בין ירושלים לרמללה.

עתונאי חוץ ששמעו על הקרב רצו לצאת למקום הקרב אולם נאלצו לחזור על עקבם לאחר שמצאו את היציאה מירושלים לרמללה סגורה במחסום ערבי והמשטרה והצבא סרבו להלוות אליהם. גם המכוניות של עתונאים זרים וכן מכונית המשטרה והצבא נורו ליד מחסום זה וחזרו העירה. רק לאחר שהעתונאים הזרים החלו להמטיר שאלות על לשכת העתונות הממשלתית ולדרוש פרטים ופרטי פרטים נשלחו שלש מכוניות משורינות למקום הקרב ורק אז מצאו את גופותיהם של 17 חברי ההגנה הרוגים.

אז גם נודע כי ששת חברי הפלוגה שנשארו בחיים ניצלו בנס בעל-חם על מכונית אחת בפורצם בכח שני מחסומים עד שהגיעו לכפר עברי.

בינוניים אספה המשטרה את גופות ההרוגים והביאתם לבית החולים הדסה על הר הצופים, ושם החל הווי והטיפול האחרון בהם.

הידיעה על הקרב ותוצאותיו התמסרה של "35 החללים" בהרי כפר יחוד בין תושבי ירושלים, וכבשמעו על פרטי הקרב הרגישו ששוב נעשה משעה של "35 החללים" בהרי כפר עציון.

נעשים סדורים להביאם לקבורה במשך היום.

חבריהם של ה-16 מספרים

לסלוגה ג.

טרטור חריגוני של שני אווירונים צבאיים אפורים הרעיד את אויר הבוקר הצונן של יום ה' 4 במאוס. זה כחצי שעה שהם חגים על שני אזור ראמאללה שאעפ"כ ע"ס רוח. זה כחצי שעה שהם מוסרים על ריכוזי הכנופיות כסביבה, על עמדות שהפסד ועל תנועה כוגברת בהרים שמסביב. רק את הגוויות עדין לא מצאו ממשכים בחימוש. ושנים מן הכתורים, שהצליחו לחזור מאוחר קרב'דמים, יושבים לפניך. והם מספרים איך הגיעה סוף-סוף התשורה, שכסרה על גוויות החללים, שנתגלו כשי הן מוטלות בשדה הקרב, ועל יחידת צבא שיצאה למקום להביאן. הם מברכים יקולם אינו עצבני או רוטט. קולם שקט, רווי עצב, שקט, רציני וצבאי. ורק לעתים, בהזכרם שם זה או אחר, תרעד נימה נסתרת במים. ורק לעתים, בהזכרם רגע מיוחד או דבר שנאמר מושפלת העין וגל של חמיכות מציף את המרה.

השנים הם יצחק ס. ויצחק ג. האחד בהם היה באותו לילה בפעולה אחרת, ובחיוך נר הוא כספר, שהתירע על ש"ש" והורה לפעולת-שיגרה תחת לצרפו ימחלקה הנכחרת, שיצאה לכביש ראמאללה. השני, שיצא יחד עם השישה עשר וחזר בלעדיו הם. עדיין לא הסתגל לרעיון. שהיה בלב שפת האויב, וכחוקן טבעת כנופיות של לפעלה מ-1000 איש הצליח לצאת כשלוס.

והם מספרים, שאוהו לילה, כשהעירו אותם ליציאה, היה מצב הרוח מצוין. כיום הקודם. לאחר שחזר מספק הפעולה ואחזר תכנית הביצוע נשמעו הסרטים וחולקו התפקידים תוך שמחה על שהוטל עליהם תפקיד נכבד כל כך. איש לא מיקפק בסכנות הכרוכות במיבצע. ואולם ורקא הודיעה, שנועו התפקיד, היא שמילאה את הלככות גאווה והביאה את אחד מ"ארבעת הזוהרים" ליד הכורה, ש"לצאת לפעולה כזאת — ולכות"ו. ואכן, ארבעת הזוהרים היוו הכורה מיוחדת במינה. הצעיר שבי הם, יהודה בן יצחק מזורחי, קצת ל' פעלה כבן 16 היה, וזו הייתה הפעולה הראשונה שגלה כיוון שהודיע, שהוא בן 18. הקשיש שבהם, יהודה בן טוב מזורחי, בן 24 היה, חייל ששרת 5 שנים ביחידות עבריות בשנות המלחמה. הם לא היו קרובי משפחה. במקרה הלצנו ארבעתם יחד. יהו זה בן טוב היה מספר מוכרונותיו על טובי רוק ועל לוב, ראובן מזורחי, בן היסו היה משמיע שירים בקולו הערב, ומ"שה רחמים מזורחי, שהיה חרש בכרות, אולם אומץ לבו ומסירותו כבר מצאו את ביטויים בשתי פעולות קודמות — היה יושב ושותה בצמא את הסיפורים על ההווי החדש.

היה שם עוד בחור אחד, שהצטיין במדת הסבל שלו. צנוע, שקט וביישן, היה יושב ברגעים כאלה מ"שה לכהן. בן 22, בן ירושלים, שהיה מפרנס יחיד של משפחתו. בחור זה לא בקש להשתמש מתפקיד ב' שעה כזו. אך הוא ידע, שהראגה לקיום המשפחה חשובה אף היא, ומאו וכחמיד בקש עבודה קשה ביותר, מפרכת ביותר, אסילו מעבודות המחנה הכוויות ביותר, ואולם לפעולות בקש לא להוציאיו כאילו הרגיש כמה שצפוי לו שם. והדאגה למש"ס חותיהם ציינה את כל הנוער המסואר הות. ש"מיון דג"ג (דגאנה), נער בן 20, מסור ונלהב, מי שהיה חבר לח"י ותמיד הסכרי, ששינוי מקומו בא כתוצאה מ"התפתחות העניינים" ולא מ"בגידה" — השיג במושב, שבו היה, תרנגולת וכמה ביצים, ובקש מאחת הבנות שבמקום לשלוח את זאת לביחו "אם לא אחזור". שמשון היה למד סת כסדריו ובקיון הקסדני ה"אקיי"ו. שהיה בחפציו — אומרים החברים. יחידה זו כללה באי כח מכל העדות בארץ. "ארבעת המזרחים" היו סמל לאחוו המת' נזבים מעדות המזרח. עזרא מיר, כבן 20, יליד העיר העתיקה וכרדכי יסרתי, בן 17 וחצי מימין משה, יוצגו את בני ה"ישונ הישן" בעיר, ואת הרוח החודשה שעברה על נוער זה. עזרא היה שם מסעילי תנועת הנוער של ערות המזרח. מרדכי, גם לאחר ש' נמצע בשעת הנסיגה וכדור חדר לידו יצא מעברה השני, המשין לרוץ ובקש רק לחבוש באופן ארעי את הול הפצועה, כדי למנוע איבוד דם רב. גם יקותיאל אזור ב"ן, שחבריו אינם יכולים לקרוא לו בשם אחר אלא "קוחי", בן 24 היה מבוגר מרוץ החבריא, ועל ידו השמאלית היה חרות מספר הכבוד של מחנות הריכוז הגרמ' ניים. כמעט הגיע לארץ, ונכנס מיד לפעולות, ורכש את חיבת כל חבריו כלי יוצא מן הכלל. לפני שבוע קבל אישור לחופשת-חרשיים, כדי לנסוע להולאנד לראות את הרוי, שלא ראם זה שנים פעולה זו היא האחרונה לפני הנטיעה

— אכר — יואחר שאשוב נמשיך אם יהיה עור צורך". הוא לא זכה לצאת, ופעולתו זו הייתה האחרונה בהחלט.

גם יצחק ג. ויצחק ס. בן 21, היה כעפ"ל, שבא לארץ לפני 9 חודשים עם אחיו הצעיר. כיקומיאל, היה גם הוא קומוניסט, שאיחד את השקפותיו לפתרון בעיות העור למ ככללו עם אמונה ליהודים בנצח ישראל ובתחיתו של העם. יחירים נשאר והוא ואחיו כטרנסילוואניה שברומניה. את אחיו הקטן נשא אהו והצטרף אל הסארי טיונים. את הנסיון שרכש שם הביא אהו הנה לכהמת הקיפוס של העם.

אליהו ווילצ'יק, בן 18, אשר ליסצין, בן 21, ויהושע ווייסמן, אף הוא בן 21, באי כח הנוער של ירושלים החודשה הם. מפורים, ממושמים, מוכשרים, מלאי חיים ונכונות לכל — היה יהושע היה מיכר לרוב הנוער הירושלמי, ספורטי מציין היה, והופיע בקונרס הנוער הבינלאומי כפראג, לפני שנה, כחבר נבחרת כדור-הסל הארצית שלנו. בן, יווע לנוער זה היה גם "מוקה", מרדכי גרוסמן, בן 22, יליד איגריה, שבא לארץ בהיותו בן 6. ד"ר מרש כאן והספיק לשאה בתוצאות "אי ההבנות" שבין ארגוני הלווחים שלנו. בי ראש השנה תש"ו נעצר כרדכי על ידי אצ"ל כתוצאה מאי-הבנה כסוימת. הבחור נעצר באותה משכונת ירושלים, ועדיין זכירה יפה הצלחתו לברוח כפעצרו ועל ידי כך נודע להגנה מקום הכלא ונתנה שם עציר "סוליטי" שני, ששוחזר אף הוא.

ירועים לא סמות, אם כי כחוגים אחרים, אהובים ומקובלים היו נתן טרילמן, בן 24, כפתח חקוקה, ונועם גרוסמן בן 22, בן חל אביב. נתן עבד במערכת החודשות בעברית של שרות השידור בארץ. לא בו חלוי היה תוכן חודשות אלו, אך בניסוחן הבוהר, העוקצני לעתים, הבילה גם כפח של אמת בין עשרה שקרים. היה לו חזק רב. כפעילי ההגנה מזה שנים רבות הח' כסר מיד עם פרוץ המלחמה שלנו לחס' קודים שונים, ככל שהוטלו עליו, וחמיד ביצע איהם, בצורה שלא נתנה מקום לשום שיפור נוסף.

יד הבקרה זימנה אותו ליחידה זו, שכללה כחורים נבחרים ביותר, ואותה יד היא שחיבה את נוכחותו של נועם, כמפקדה של יחידה משובחת, היוצאת לכיצוע פעולה חשובה, יחידה שהוטל עליה תפקיד מסוכן ושכל היוצאים התנדבו לצאת לבצע אותה.

לנועם היה פאסטרט אמריקאי, הוא שמר עליו, מסני שידע, שממשלת ארץ זו מחשיבה יותר את הנשר האמריקאי מי אשר את סמלה היא. נועם דוגמת כמה אחרים ביחידה זו, היה סטודנט, נועם, דוגמת אחרים, התכוון להמשיך סעם בלמדויו גם בחוץ לארץ. הוא יכול היה, כמו אחרים, להרחיק לכת בחייו ולמלא תפקיד נכבד בתקומת הישוב והמדינה, אך גם עליו נגזר ליטול לשם תקומה זו, והמלים האחרונות, שהשמיע מספק הפעולה היו: "אנו מוקפים! להתחפר ולהרביץ בהם, כמה שנוכל, להרביץ ולהשכיב".

וכשחזרו הכחורים לבסיס הביאו אתם לחבריהם ולכל המעונינים סקודת יום, ששום מספק לא כתבה, ושום חתנת-שידור לא הפיצה בגלי האתר. זו הייתה סקודת יום, אשר 16 חיילים כתבוה בדמם בנסלם כהרי ירושלים. ואלה שליוו שעות אחרות קודם לכן את היחידה בצאחה לפעולה ואיחלו לה הצלחה — הבינו, סקודה. זו אמרה: אין מקום להספים, ללויות רבות-צ'ם לקיונות תוגה. כחיילים חיינו, כחיילים יצאנו וכחיילים במערכה נטלנו. "עוד הדוך רב, עוד רבה המלחמה". וזכרם של חיילים יצפן בלב, ונישא בשקט בלב הולם, נשים, קרובים, יודיים וחברים, גם על יד הקבר אין אלה מתים. החברים נזרנים להם כבוד-נשק, והאחרים מצדיעים על! קברם. וזכרונם לא ימוש אחוכנו — מי יטיל בכך ספק?

(Rahamim Israeli)

Pisgat Ze'ev street named

The first street to be named in the new Pisgat Ze'ev neighbourhood in the north is called Road of the Sixteen (Rehov Hashisha-Asar) commemorating 16 Hagana fighters who fell during the War of Independence.

President Chaim Herzog and Jerusalem mayor Teddy Kollek were present at the naming ceremony on Sunday.

Kollek said that "a number of fighters who fell in tragic circumstances earned recognition for their activities for the Israeli nation, while thousands of anonymous fighters of the Hagana Jewish brigade, who brought about the formation of the state, have been forgotten."

The street was named after 16 fighters from the "Moriah" brigade, who fell in a battle near Atarot in 1948. The 19-man unit was sent on a mission on the Ramalla-Latrun road, after a number of attacks on Jewish vehicles on the roads to Mount Scopus, Neve Ya'acov and Atarot. They stumbled on a band of Arab fighters on their way back to their Atarot home base.

One of the 16 was a reporter, Mordechai Grossman. It was the first time that a journalist was allowed to accompany a unit into battle.

The three survivors of the unit attended Sunday's ceremony.

T.K.

עיריית ירושלים ארגון חברי ההגנה משרד הכינוי והשיכון

הצ'יבור מוזמן למקס קריאת רחוב הששה עשר בשכונה החדשה פסגת זאב

הרחוב נקרא על שם של 16 לוחמי ההגנה מגדוד מוריה שנפלו בסרב ליד עטרות בתש"ח.

המקס יתקיים במעמד נשיא המדינה מר חיים הרצוג ובהשתתפות ראש עיריית ירושלים טדי קולק, נציגי צה"ל ונציגי משרד השכון, המקס יתקיים ביום ראשון כ"ד ובאדר תשמ"ה 17.3.85, בשעה 11 לפנה"צ, בשמנת פסגת זאב.

שמות הנופלים:

אשר ליפצין	יקותיאל אורבך
יהודה מורח	מרדכי גרוסמן
יהודה מורח	נועם גרוסמן
יפרח מרדכי הביב	שמשון דגני
משה מורח	אליהו זילנצ'יק
ראובן מורח	יהושע ויסמן
מאיר עירא	שמואל יעקובוביץ
נתן פרימן	משה כהן

זכרונם לברכה

הצ'יבור

רחוב זיכר 16 לוחמי ה"הגנה" במעמד נשיא המדינה וראש עיריית ירושלים נחנך אתמול בשכונה החדשה פסגת זאב, רחוב הנושא את שמם של 16 מלוחמי גודד מוריה של ה"הגנה", שנפלו ב"קרבת ליד עטרות בתש"ח. על גודד מוריה הוטלה בכ"ג אדר, תש"ח, המשימה לביצע פיגוע בתחבורה הערבית בכביש הימני בין רמאללה ללטרון. משימה זו הוטלה על כוח בפקודו של נועם גרוסמן, שמנה 19 לוחמים. לאחר ביצוע המשימה בסוג הכוח לעבר בסיס האם בעטרות, תוך-כדי נסיגה נתקל הכוח בכנופיות ערביות מאורגנות וגדולות. בקרב שנערך באזור הכפרים בטונייה-רעפה-קלנדיה, נפלו 16 מלוחמי הכוח, ביניהם העתונאי מרדכי גרוסמן, שיצא לסקר את הקרב.

הצ'יבור

במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג וראש עיריית ירושלים טדי קולק נחנך אתמול בשכונת פיסגת זאב בירושלים, "רחוב ה-16" על שם 16 לוחמי ה"הגנה" מגדוד "מוריה" שנפלו ליד עטרות בקרבות תש"ח. בין הנופלים היה גם העתונאי מרדכי גרוסמן ז"ל שיצא לסקר את הקרב.

הצ'יבור

רחוב ה-16 על שם 16 מגיני ירושלים שנפלו בקרב ליד עטרות בתש"ח - נחנך ביום ראשון הש"ב בשכונת פסגת זאב במעמד נשיא המדינה, בהשתתפות ראש עיריית ירושלים ונציגי משרד השיכון. נוכחים של כבוד היו לוחמי ההגנה ומשפחותיהם, נציגי צה"ל ותלמידי בית הספר בשכונת נווה יעקב.

קא ירושלים

A street in the new Jerusalem neighbourhood of Pisgat Ze'ev is named Ha-16 yesterday in memory of the 16 members of the "Moriah" Hagana unit who fell in battle nearby during the War of Independence. Attending the ceremony were President Herzog, Mayor Kollek and families of the fallen. (Dan Landau)

לירושלים בוס

משרד המגורים והשיכון ארגון חברי ההגנה עיריית ירושלים

ה צ י ב ו ר מ ו ז מ ן

לטקס קריאת רחוב הששה עשר בשכונה החדשה פסגת זאב

הרחוב נקרא על שםם של 16 לוחמי ההגנה מגדוד מוריה שנפלו בקרב ליד עטרות בתש"ח.

הטקס יתקיים במעמד נשיא המדינה מר חיים הרצוג ובהשתתפות ראש עיריית ירושלים טדי קולק ונציגי צה"ל ונציגי משרד השיכון.

הטקס יתקיים ביום ראשון, כ"ד באדר תשמ"ה (17.3.85) בשעה 11 לפנה"צ, בשכונת פסגת זאב.

שמות הנופלים

יקותיאל אורבך	אשר ליפציק
מרדכי גרוסמן	יהודה מזרחי
נרעם גרוסמן	יהודה מזרחי
שמשון דגני	יפרח מרדכי הביב
אליהו וילצ'יק	משה מזרחי
הושע ויסמן	ראובן מזרחי
שמעון יעקובוביץ	מאיר עזרא
משה כהן	נתן פרלמן

זכרונם לברכה.

י"ג אלול תש"ח

(עתיים)

● במעמד נשיא המדינה, חיים הרצוג, נחנך אתמול רחוב בשכונה החדשה פיסגת זאב בצפון ירושלים על שם 16 לוחמי ההגנה מגדוד "מוריה" שנפלו בקרב ליד עטרות במלחמת השחרור.

א רמא

3 ששרדו - איציק גולדברג, סיטון עזרא ואיציק זילברשטיין שרדו מחוליה בת 19 לוחמים, שנלכדו באש הכנופיות ליד עטרות בירושלים בשנת 1948. היום נחנך בירושלים רחוב ע"ש השישה עשר שנפלו. צילם: יצחק אלחרר

נא יר

מען: ת.ד. 3441 בית הכרם סלפרן: 02-523617

שאלרון עדכון

יש לצרף תמונת החלל

ג. פרטי האשה: _____
שם פרטי: _____
שם משפחה: _____
מצב משפחתי: _____
סלפרן: _____
כתובת נוכחית: _____

פרטי החלל: _____
שם פרטי: _____
שם משפחה: _____
מס' איש: _____
מס' נפילתו: _____
תאריך נפילתו: _____
מס' משפחתו ביום הנפילה: _____

השם: _____
הגיל: _____
_____ 4
_____ 5
_____ 6

השם: _____
הגיל: _____

2. שם האם: _____
שם משפחה: _____
שנת לידה: _____
כתובות: _____

הורי החלל: _____
שם האב: _____
שנת משפחה: _____
שנת לידה: _____
כתובות: _____

סלפרן _____
כתובות _____
_____ 434497

אזנים ואזניות של החלל: _____
שם פרטי _____
שם משפחה _____
מס' איש _____
מס' נפילתו _____
תאריך נפילתו _____

פעולות שנעשו להנצחת החלל:
הוצאת ספר/אלבום/חוברת
מלגות
וקוננת ספר תורה
פעולות אחרות
הצעות לפעולות אחרות להנצחת חללים: